

EDİTÖRDEN

Dil ve Edebiyat Araştırmaları dergisinin 21. sayısı (Mart 2020) ile karşınızdayız. Akademik camianın her geçen gün ilgisinin arttığı dergimize, bu sayıda hakemlik sürecinden geçip aldığımız makalelerin iki katından fazla bir çalışmanın gönderildiğini belirtmek isteriz. Dolayısıyla gelen makaleleri kronolojik sıraya göre ekim ayında yayımlanacak 22. sayıda değerlendirmek üzere sürece dahil ettiğimizi de ifade edelim. Önceki sayımızda da ifade ettiğimiz gibi uluslararası alan indekslerinde taranan akademik hakemli bir dergi olan *Dil ve Edebiyat Araştırmaları* hem basılı hem de TÜBİTAK-ULAKBİM DergiPark Açık Dergi Sistemleri üzerinden elektronik olarak ulaşılabilen bir dergidir. Bu vesile ile dergimize makale kabulünün sadece DergiPark sistemi üzerinden olduğunu tekrar hatırlatmak isteriz. Aynı şekilde kör hakemlik sisteminin uygulandığı dergimizde hakem olacak değerli bilim insanlarının da sistem üzerinden dergimize üye olmalarını bekliyoruz.

Dergide, dil, edebiyat, folklor, kültür, halk edebiyatı, çeviri bilimi, dil ve edebiyat eğitimi gibi çeşitli alanlardaki makalelere yer verilmektedir. Yayın dili Türkçe olmakla beraber her sayıda belli ölçüde İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça, Arapça ve Farsça makaleler de kabul edilmektedir.

Bu sayıda on yedi makale ve iki kitap tanıtımı yer almaktadır. Bu sayıda da alana uygun olarak şiir, dil, roman, sözlü kültür, dil ve edebiyat eğitimi gibi oldukça geniş konu yelpazesinde makalelere yer verilmiştir.

Dergide yer alan çalışmalardan ilki Muharrem Dayanç'ın "*Yahya Kemal'in "Ses" Adlı ("Ver" Redifli) Rubaisinin Çözümlemesi*" başlıklı makalesidir. Bu çalışmada, Yahya Kemal'in -biraz da devrin şartlarının zorlamasıyla- konuya ve dış dünyaya yaslanan şiirle ve şiir anlayışıyla arasına mesafe koyup şiirin iç dünyasına doğru çıktığı yolculuğu özetlediği "Ses" adlı ("Ver" redifli) rubaisi üzerinde durulmaktadır. Buradan hareketle Yahya Kemal'in ya-

şadığı değişim veya bir başka ifadeyle onun şiir sanatıyla ilgili orijinal/farklı bir perspektif ortaya koyma çabası çözümlenmeye çalışılmıştır.

Murat Kacıroğlu'nun kaleme aldığı "*Tevfik Fikret'in Şiirlerinde Ruhun Saflığı Düşüncesi Ve Ruh-Beden Çelişkisi Üzerine Bir İnceleme*" adlı çalışması melankolik bir mizaca sahip olan Tevfik Fikret'in somut gerçeklik karşısında ütöpic dünyalara sığınma arzusu duyarken ruh ve beden arasında sürekli bir ayırım ve çatışma hissetmesine işaret edilerek, buradan hareketle onun şiirlerinden hareketle ruh kavramının analizi irdelenmiştir.

"*Avrupa Seyahat Edebiyatı ve Osmanlı Coğrafyasında Bir Seyyah: Charles Mac Farlane*" adlı makalede Muhuttin Doğan Yeni Türk edebiyatının farklı ve zengin bir türü, seyahat edebiyatı üzerinde durmaktadır. Çalışmada, Yunan İsyanı ve Tanzimat süreci gibi önemli dönemlerde Osmanlı coğrafyasında bulunarak, buralardaki gözlemlerinden oluşan dört ciltlik bir kitap kaleme alan C. Mac Farlane'in eserlerinde, Türk, Rum, Ermeni ve Yahudi toplumlarına yaklaşımı ve onları nasıl yansıttığı üzerinde durulmuştur.

Betül Özbay, "*Eski Uygurlarda Mani Yazısının Gelişimi*" çalışmasıyla ilginç ve farklı bir konuda makale kaleme almıştır. Makalede, Mani yazısının kökeni, Mani harfleri, sayılar ve diğer işaretlerin metinlerdeki görünümü genel olarak anlatılmıştır. Ayrıca, yazı geleneğinin nasıl geliştiği ve değiştiği hem İran hem de Uygur metinlerinden alınan örneklerle karşılaştırmalı olarak sunulmuştur.

"*Kâbe-nâme'nin Berlin Kütüphanesi Nüshası ve Bazı İmla Özellikleri*" adlı çalışma Beytullah Bekar'a aittir. *Kâbe-nâme*, Müslümanlar için kutsal olan Kâbe hakkında bilgiler veren bir mesnevidir. Müellifi Akşehirli Abdurrahman Gubârî'dir. Makalede, *Kâbe-nâme*'nin Berlin Staatsbibliothek Ms. or. oct. 2923 numarada kayıtlı nüshası tanıtılmış ve nüshanın bazı imla özellikleri incelenmiştir.

"*Jung Teorisi Bağlamında Hasan Ali Toptaş'ın Sonsuzluğa Nokta Romanı Üzerine Arketipsel Bir Okuma*" başlıklı makale Emine Ayan'a aittir. Ayan bu çalışmada 1980 sonrası Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından biri olan Hasan Ali Toptaş'ın 1993 yılında yayımlanan ilk romanı *Sonsuzluğa Nokta*, arketipsel bir okumaya tabi tutulmuştur.

"*Aylak Sözcüğü Üzerine*" çalışmasında Sevda Kaman, Eski Türkçeden

Türkiye Türkçesine aylak sözcüğünün etimolojik ve semantik olarak tarihî seyirinin incelenmesi yoluyla sözlüklerdeki ve Türkçenin tarihî kaynaklarındaki aylak/aylaklık algısı üzerinde durmuştur.

Dilek Ünveren, “*Türkçe Öğretiminde Aşkın Bir Millî Kimlik Alanı: Salur Kazan’ın Evinin Yağmalandığı Destan*” adlı makalede millî bilinç, edebî eser ve dil ilişkisi bağlamında kanonların yeri üzerinde durmuştur. Daha sonra Türk edebiyatının başyapıtlarından Dede Korkut Kitabı’nın ikinci anlatısı olan *Salur Kazan’ın Evinin Yağmalandığı Destan* söylem çözümleme yöntemiyle yeni bir anlam arayışı içerisinde incelenmiştir.

Mehmet Akif Korkmaz “*Ordu’da Körüklü Çizme ve Türkay Yavaş Ustanın Tekniği*” başlıklı makalesinde Ordu’da Körüklü Çizme geleneğinin geçmişini ve bugününü ele alarak geleneksel mesleğin yaşatılması hususunda çaba sarf eden bir ustanın hikâyesi üzerinden konuya farklı bir pencere açmıştır. Yazıda körüklü çizmenin nasıl yapıldığı ve üretim boyutu, hayata uyum bağlamında gelenek ve değişim ilişkilerine göre ele alıp incelenmiştir.

Osman Coşkun, “*Osmanlı Son Dönem Çeviri Yöntemleri Üzerine Bir İnceleme*” çalışmasında Batı’dan özellikle Fransızcadan yapılan çevirilerin genel bir çerçevesini çizdikten sonra Osmanlı’nın son döneminde yapılan çalışmaların nitelikleri ortaya konulup, çeviri uygulamaları, seçilen konular, içerik ve yöntem bağlamında betimsel analizlerle izaha çalışılmıştır.

Zümre Gizem Yılmaz Karahan, “*Dancing to the End of Humanity: Environmental Catastrophe in Earthquakes in London*” adlı makalesinde insanların kendilerinin yarattığı -ki bu da insan merkezli bakış açısının ikilemidir- önlenemez çevresel felaketlere karşı umursamazlığı üzerine odaklanmıştır. Bu ikilemi örneklendirmek için ise Mike Barlett’in *Londra’da Depremler (Earthquakes in London - 2010)* başlıklı oyunundan örnekler kullanılmıştır.

M. Onur Hasdedeoğlu, “*Toplumsal Çatışmalar Bağlamında Sabahattin Ali’nin “Ayrılan” Hikâyesi*” adlı çalışmasında, eserlerini genellikle toplumcu gerçekçiliğin etkisi doğrultusunda ezen-ezilen çatışması üzerine kurgulayan Sabahattin Ali ve hikâyeciliği üzerinde durmuştur. Yazarın pek çok hikâyesinde bu çatışmanın toplumsal mesajını semboller üzerinden vermeyi tercih ettiğine

işaret edilerek onun 1938 yılında kaleme aldığı “Ayran” hikâyesi de bu türden eserlerine tipik bir örnek teşkil ettiği vurgulanmıştır. “Ayran” hikâyesi, toplumsu gerçekçilik akımının ilkeleri çerçevesinde sembolleştirdiği çatışma unsurlarından hareketle çözümlenmeye çalışılmıştır.

Ercan Kaçmaz ve Hatice Şule Yavuz’nin beraber kaleme aldıkları “*A Revolution in Horror Literature: Frankenstein and The Vampire*” çalışmada, İngiliz Edebiyatının iki önemli eseri olan Mary Shelley’nin Frankenstein (or The Modern Prometheus) ve John William Polidori’nin The Vampire romanlarının analizi yapılmıştır.

“*Mahlas Beyitlerinden Hareketle Vecdî’de Fahriye*” adlı makalede Cenk Açıkgöz, XVII. yüzyıl klasik Türk şiirinin önemli temsilcileri arasında yer alan Abdülbâkî Vecdî’nin divançesinde fahriyeye nasıl yer verdiğini ele almış ve genel olarak fahriye anlayışını değerlendirmiştir.

“*Öğretmen Adaylarının Metin Özetleme Stratejilerini Kullanım Tercihleri*” başlıklı makalede Sevgi Çalışır Zenci 2019-2020 eğitim öğretim yılında Almanca (39), İngilizce (16), Özel Eğitim (42) Öğretmenliği bölümü 1. sınıfta okuyan 97 öğretmen adayının özetleme stratejilerini kullanım durumlarını incelemiş ve bir sonuca varmıştır.

Lokman Taşkesenlioğlu, “*Eski Türk Edebiyatı Araştırmalarında Bir Kaynak Olarak İki Dilli Latin Harfli Tarihi Sözlükler*” başlıklı makalesinde sözlükler üzerinde durmaktadır. Sözlükler, eski Türk edebiyatı araştırmalarında en önemli kaynaklardan biridir. Bu sözlükler içinde belki de en az kullanılanları Latin harfli iki dilli sözlüklerdir. Bu makalede, harf inkılabı öncesi basılan Türkçeden yabancı dile sözlükler taranmış, bu tür araştırmalara uygun olanlar tespit edilerek yazarlar ve eserler hakkında detaylı bilgi verilmiştir.

Bu sayıdaki son çalışma ise Mevlüt Ceylan’a aittir. “*Unsung Stories of Sacrifice: Early Years of the Turkish Republic (1920-1926)*” başlıklı makalede 1919-1923 yılları arasında Kurtuluş Savaşı’na katılan insanların profilleri aracılığıyla tarihin gayiresmî versiyonu örneklerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Her sayımızda yer verdiğimiz kitap tanıtımı bölümünde Mustafa Karadeniz’in “*Şehir Hafızası ve Deneyim Mekânı Olarak Edebiyat*” ve Gökçe-

naz Gayret'in "Şeffaf Zihinler Kurmaca Eserlerde Bilincin Sunumu" yazılarına yer verilmiştir.

Hem okuyucuların hem de bilim insanlarının dergimize gösterdiği yoğun ilgiden dolayı tekrar teşekkür ediyoruz. Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle...

Editör

Doç. Dr. Ahmet KOÇAK